

OSADNÍ SVÁTEK

V „ORDINARIÁTNÍM LISTU BUDĚJOVICKÉ DIECÉSE“ č. 20 z roku 1910 tehdejší, v pořadí sedmý, českobudějovický sídelní biskup Josef Antonín Hůlka (diecézi řídil v letech 1907 – 1920) nechal napsat tento text:

Koncem roku 1909 bylo tomu právě 50 let (pozn.: letos už 149 let), co nezapomenutelný biskup Jan Valerián Jirsík (pozn.: byl v pořadí čtvrtým českobudějovickým biskupem a diecézi řídil v letech 1851 – 1883) zavedl po celé své diecési zvláštní způsob uctívání Nejsvětější Svátosti, s jakým se málo kdy jinde setkáváme.

Bylo to totiž roku 1859, kdy jmenovaný biskup vydal pastýřský list, v němž nabádal své milé diecesány k horlivé návštěvě a nadšenému uctívání Nejsvětější Svátosti, aby tak odumírající víra opět byla oživena a zároveň odčiněny byly aspoň částečně nesčetné urážky v této Svátosti Spasiteli tak často činěné. K tomuto pastýřskému listu (pozn.: uveřejněn v Cir. Ordin. epples ex anno 1859, pag. 87) připojen byl též pořádek, jakým tato pobožnost po celé diecési a v každém farním chrámu Páně zvláště měla být konána.

Tímto opatřením se stalo, že je Nejsvětější Svátost v naší diecési po celý rok uctívána každý den na jiné farní osadě, jakoby se tato úcta z jedné osady na druhou přenášela.

A jak přijal zbožný, křesťanský lid toto nařízení? U zbožného našeho lidu došla myšlenka biskupa Jirsíka tak nadšeného přijetí, že nejen ve svůj určitý den, který dostal charakteristické jméno „osadní svátek“, své farní chrámy do posledního místečka naplnil, nýbrž žádal častější veřejné uctívání Nejsvětější Svátosti.

Aby tomuto přání bylo vyhověno, zakládaly se eucharistické osadní jednoty se závazkem jednou měsíčně zúčastniti se společné pobožnosti a přispěti též nějakým obnosem na potřeby chudých farních chrámů – a lid vítal tyto spolky a čteně za člena přistupoval....“.

A tak každý den v roce, kromě oslavy Nejsvětější svátosti, stoupaly k Božimu trůnu také modlitby za českobudějovickou diecézi a jejího biskupa, kněze, jáhny, kněžský dorost, řeholníky a řeholnice a jiné zasvěcené osoby a věřící jistě také prosili za Boží požehnání i pro svoji mateřskou farnost a pro své rodiny, přátele a dobrodince.

V rozdělení „osadních svátků“ do jednotlivých farností českobudějovické diecéze, které bylo v roce 1859 přílohou pastýřského listu biskupa J. V. Jirsíka, je stanoveno, že **v Jindřichově Hradci bude Nejsvětější svátost k veřejné adoraci vystavována takto:**

1. listopadu - františkánský klášterní kostel svaté Kateřiny - po celé dopoledne (odpoledne přebírá výstav Nejsv. Svátosti kapucínský klášterní kostel v Sušici)

31. prosince - proboštský chrám Nanebevzetí Panny Marie - po celý den.

Takto to bylo znovu uveřejněno v diecézním věstníku „Acta curiae episcopalis Boh.-Budvicensis“, rok 1928, str. 18 – 19.

V klášterním kostele sv. Kateřiny se přestal výstav Nejsv. svátosti konat brzy po násilném odvezení františkánů v roce 1950, avšak v šedesátých letech zde zavedl tehdejší administrátor farnosti, P. Josef Kavale, odpolední výstav Nejsv. Svátosti a adoraci každoročně v neděli, která předcházela Popeleční středě, tedy v době masopustní.

V proboštském chrámu v poslední den kalendářního roku, 31. prosince, celodenní výstav Nejsv. Svátosti přetrval těžká padesátá léta 20. století, plná náboženské nenávisti a pronásledování věřících, v šedesátých letech a začátkem let sedmdesátých velmi dbal o jeho každoroční dodržování P. Josef Kavale a také jeho nástupce P. Oldřich Votava s tím byl svolný, avšak celodenní výstav Nejsv. Svátosti se uskutečnil naposledy v roce 1986, pak se čím dál víc zkracoval, např. v roce 1987 od 14 do 16 hodin, v následujícím roce od 14 do 15,30 hodin a v roce 1989, tedy už po tzv. „sametové revoluci“, kdy již církev měla plnou svobodu a navíc sympatie široké veřejnosti, se paradoxně poprvé výstav Nejsv. Svátosti už vůbec nekonal. Podobně zanikly v době totality osadní svátky i v celé řadě dalších farností českobudějovické diecéze, zejména v těch, kde již nebydlel jejich duchovní správce a kde farníci vlivem ateizace venkova ztratili o adoraci zájem. A tak tato eucharistická farní slavnost z diecéze postupně mizela.

V roce 1990 zavedl další administrátor jindřichohradecké farnosti, P. Karel Vrba O.Carm., 31.

prosince v době od 23 do 24 hodin noční výstav Nejsv. Svátosti s adorací, jehož smyslem bylo ukončit právě uplynulý rok křesťanským způsobem. Toto pravidelně přetrvává až do současné doby, avšak v žádném případě se nejedná o „osadní svátek“.

V roce 1997 se rozhodl diecézní biskup Antonín Liška CšR v českobudějovické diecézi osadní svátky obnovit. Byl vypracován nový rozpis farností a míst pro celodenní výstav Nejsvětější svátosti. Pastorační praxe však prokázala, že dobrá snaha navázat na stav, který byl např. před druhou světovou válkou, se ukázala jako nereálná. Vždyť jak třeba uskutečnit v rozpise předem pevně stanovený den celodenního výstavu Nejsv. Svátosti např. ve farnosti Horní Pěna, Číměř, Člunek, Blažejov, Roseč nebo Staré Město pod Landštejnem, kde i v neděli se bohoslužeb účastní pouze hrstka věřících a ve všední den by nepřišel nikdo. Ve městech je situace přece jen jiná. **Pro Jindřichův Hradec byl nově určen 1. listopad, kdy je Slavnost Všech svatých.**

Osadní svátek vždy vyžaduje ochotu a obětavost farníků, protože není možno nechat vystavenou Nejsv. Svátost bez nikoho, kdo by se před ní modlil (adoroval) a současně svojí přítomností hlídal otevřený kostel, aby se v něm snad neděly nějaké nepravosti. Tato služba není záležitostí kněží a jáhnů, ale především laiků. Dávno je pryč stav, jak se o něm píše v nahoře uvedeném textu: „*U zbožného našeho lidu došla myšlenka biskupa Jirsíka tak nadšeného přijetí, že ... ve svůj určitý den, který dostal charakteristické jméno „osadní svátek“, své farní chrámy do posledního místečka naplnil...*“. Bohužel, ani u nás v Jindř. Hradci, když je 1. listopadu „osadní svátek“ o něčem takovém široká veřejnost vůbec neví a dokonce také někteří věřící, kteří i pravidelně každou neděli navštěvují bohoslužby, to ke své škodě vědomě a možná i nevědomě zcela přehlížejí.